

DELTAGER OG PRODUCENT

VEJLEDNING, DANSK

OM TEMAET

Børn og unge vokser i dag op i et digitaliseret samfund og kommer hver dag i berøring med en række erfaringer med digitale redskaber, som har betydning for dem eller får betydning for dem. Her er de både med til at producere indhold i form af tekster, video og billeder m.m. og på den måde tager de del i det digitaliserede samfund. At deltage ansvarligt hænger derfor både sammen med en etisk og demokratisk fordring i forhold til menneskelige relationer men også viden og færdigheder i online produktion - hvilke formidlingsteknikker og virkemidler gøres der brug af og kan der gøres brug af? Hvordan bruges og misbruges data i den forbindelse?

INDHOLD

Temaet arbejder især ud fra en etisk dimension i forhold til:

- At være ansvarlig deltager og kritisk producent online
- At skabe dialog og refleksion over, hvordan elever deltager i online fællesskaber ud fra en etisk og demokratisk fordring
- At skabe dialog og refleksion over, hvordan elever aktivt forholder sig til online produktion og delinger

DIDAKTISKE PRINCIPPER

Elevaktiv

- At give plads til eksperimentel og undersøgende praksis i undervisningen
- At lade eleverne lære "med egen krop" gennem produktion og argumentation

Kritisk tænkning

- At præsentere elever for forskellige redskaber, begreber og modeller, der kan styrke deres fortolknings- og vurderingsevner

Flerstemmighed

- At bringe elever i dialog med hinanden og stoffet og dele "kontrollen" i klassen ved at arbejde aktivt med dialog
- At stille autentiske spørgsmål og udnytte elevsvar konstruktivt i undervisningen

Scenariebaseret - i “andres sko”

- At vægte, at elever interagerer med hinanden og med stoffet ud fra principper bag *Løgstrups etiske fordring*
- At vægte at arbejde med elevernes fantasi og indlevelsesmuligheder gennem opstilling af scenarier eksempelvis dilemmaer, rollespil, teater, kontrafaktiske fortællinger
- At arbejde med empati og scenarier ved at lade elever leve sig ind i andres situationer og sted, ved at “gennemspille” forskellige perspektiver, valgmuligheder og handlingsforløb

OPGAVER

Kritisk tænkning i online debat - arbejde med avisens debatgenrer

Varighed

2-3 lektioner

Nøgleord:

Genreforståelse, argumentation og kommunikation

Opgaven omhandler analyse af avisens genrerformer, kommunikation og debat på de sociale medier. En opgave om at arbejde med elevernes kritiske analyse med henblik på, at eleverne bliver i stand til at kunne gennemskue forskellige kommunikationsformer

mere generelt og på de sociale medier. Ciceros kommunikationsmodel er et simpelt værktøj til at analysere kommunikation. Her er det vigtigt, at eleverne får øje på, hvordan kommunikationsmodeller kan bruges til at analysere bestemte budskaber, retoriske virkemidler og appelformer.

Ressourcer fra sitet

Til opgaven bruges **redskaberne**:

- Kommunikationskritik
- Kronik og blog

Opgaven kan med fordel knyttes sammen med:

- **Opgave:** *Debat på sociale medier - argumentation online* under temaet *Kommunikation og kildekritik*
- **Opgave:** *Youtubere - at pynte på virkeligheden* under temaet *Sociale medier, sociale virkeligheder*

Forberedelse

Et illustrativt eksempel på, hvordan folk debatterer og på den måde kan være med til at danne "poler" kan være at finde en debattråd fra Facebook eller fra en af avisens debattråde i forlængelse af artikler, som eleverne kan se og vurdere med deres førstehåndsindtryk.

Hvad gør underviseren?

Eleverne skal i denne opgave arbejde med kommunikation og avisens debatgenre. Her vil det være en god idé, som underviser, at starte undervisningen med en gennemgang af hjælperedskaberne til opgaven i plenum og derefter optræde i vejlederens rolle under gruppearbejdet. Ideen er, at eleverne skal få øje på, hvilken betydning genre og kommunikative værktøjer har for den måde debatten udspiller sig på i det online mediebillede. Formålet er, at eleverne skal kunne analysere og gennemskue budskaber og kommunikation online og hvilke intentioner og hensigter, der ligger bag.

Eleverne skal primært arbejde i grupper eller to og to. Det er derfor vigtigt, at du som underviser gør det klart overfor grupperne, hvad deres rolle er og du har overvejelser omkring, hvordan grupperne fungerer bedst og er bedst afbalanceret. Det kan her være overvejelser om roller i gruppen og gruppens sammensætning.

Samtalen i klassen skal danne rum for dialog og diskussion. Derfor skal du som underviser, udover at være i vejlederens rolle undervejs i deres gruppearbejde, afslutte opgaven med en facilitering af elevernes præsentation samt en klasses Diskussion som afslutning.

Hvad gør eleverne?

Eleverne skal arbejde i grupper både når de analyserer og producerer deres kronik eller blogindlæg. De skal undervejs gennem nogle steps i opgaven, hvor gruppearbejdet derfor er af forskellig karakter. Det er vigtigt i den sammenhæng at arbejde med elevernes forforståelser (forventningsafstemning), at bevidstgøre eleverne om de arbejdsprocesser, de skal igennem og at hjælpe dem på vej i forhold til de roller, de får og har i gruppearbejdet.

Eleverne arbejder i grupperne med analyse og produktion. De skal først læse fagteksten og arbejde med spørgsmål til teksten. Herefter skal de arbejde med kommunikation og

debat online og bruge hjælperedskabet, som er anført i opgaven. Desuden skal de diskutere forskellige kommunikative genrer, når de arbejder med fagteksten, i forbindelse med deres produktion og med de afsluttende spørgsmål.

At være mig selfie - om identitet og selviscenesættelse

Varighed:

3-5 lektioner

Nøgleord:

Propaganda, selviscenesættelse, billedanalyse og skriftlig produktion

Opgaven behandler fænomenet selfies og selfiekulturen. En opgave om selfies, stereotyper og selviscenesættelse bl.a. gennem en billedanalyse af portrætter af Adolf Hitler. Her er det vigtigt, at eleverne får øje på, hvordan vi hele tiden konstruerer billeder af os selv og andre og at disse selvbilleder både kan være led i propaganda, men også fungere som det, der sætter "de andre" i bås. Opgaven vil fungere godt som et tværfagligt forløb med historie.

Ressourcer fra sitet

Til opgaven bruges **redskabet**:

- Billedanalyse af portræt

Opgaven kan med fordel knyttes sammen med:

- **Opgave:** *Hvem vil mig noget? - om propaganda* under temaet *Utopia*

Forberedelse

DR 3 YouTube kanal indeholder en serie, der hedder generation SOME, der på en satirisk måde viser selviscenesættelsen og selvfremsstillingen. Filmene vil med fordel kunne bruges som optakt til opgaven. I opgaven skal eleverne arbejde med blogs. Man kan med fordel oprette en klassens blog. Se mere i vejledningen under *Blog og Padlet i undervisningen*.

Hvad gør underviseren?

Eleverne skal i denne opgave primært arbejde med billedanalyse af portræt. Her vil det være en god idé, at starte undervisningen med en gennemgang af hjælperedskabet i plenum og derefter optræde i vejlederens rolle under gruppearbejdet. Ideen med opgaven er, at eleverne bliver bevidste om, hvordan vi selv, historisk og i samfundet generelt iscenesætter os med et bestemt formål for øje.

Eleverne skal primært arbejde i grupper eller to og to. Det er derfor vigtigt, at du som underviser gør det klart overfor grupperne, hvad deres rolle er og du har overvejelser omkring, hvordan grupperne fungerer bedst og er bedst afbalanceret. Det kan her være overvejelser om roller i gruppen og gruppens sammensætning.

Samtalen i klassen skal danne rum for dialog og diskussion. Derfor skal du som underviser, udover at være i vejlederens rolle undervejs i deres gruppearbejde, afslutte opgaven med en facilitering af elevernes præsentation samt en klasses Diskussion som afslutning.

Hvad gør eleverne?

Eleverne skal arbejde i grupper både når de analyserer og producerer deres kronik eller blogindlæg. De skal undervejs gennem nogle steps i opgaven, hvor gruppearbejdet derfor er af forskellig karakter. Det er vigtigt i den sammenhæng at arbejde med elevernes forforståelser (forventningsafstemning), at bevidstgøre eleverne om de arbejdsprocesser, de skal igennem og at hjælpe dem på vej i forhold til de roller, de får og har i gruppearbejdet.

Eleverne arbejder i grupperne med analyse, skriftlig produktion og formidling. De skal først læse fagteksten og arbejde med spørgsmål til teksten. Herefter skal de i grupper arbejde med portrætanalyse og gennemgå det ved hjælp af et redskab, som er anført i opgaven. Til sidst skal de skrive et blogindlæg om selfie- og helfiekulturen. Eleverne skal undervejs diskutere og analysere selvscenesættelse både som et historisk og nutidigt fænomen.